

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רזנברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' אחו"ק שנת פילפול וכל אדם לא יהיה באהל מועד ואפילו המלאך לפ"ק גיליון ת"ד

מדור הנעשה ונשמע

ארו"ל במסכת עירובין, אמר רבי שמעון בן לקיש, רשעים אפילו על פתחו של גיהנם אינם חוזרין בתשובה, שנאמר ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו', שפשעו לא נאמר, אלא הפושעים, שפושעים והולכין לעולם (עירובין יט.), ממש לא יאומן כי יסופר, הקרקע בוער מתחתינו, ונמצאים באמצע מלחמה עצומה, אבל במקום להתאחד בפנים בבית כדי להתגבר על האויבים, לא מצאו השמאלניים זמן יותר טוב לעשות קרע בעם, מוכנים להפוך את העולם ולהפיל את הממשלה, בלי שום אחריות על קיום המדינה, השבוע החליטו בכנסת לדפוק את כל החרדים, ולא רק להעביר חוק גיוס, אלא להעביר חוק גיוס וחוק משרת, שיגייסו בעל כרחך את החרדים גם למשטרה ולמכבי אש וכו' וכו', העיקר להוציאם מבית המדרש, וסימק **על פתח של גיהנם בגימטריא גיוס ומשרת** (עם הכולל – תרתי משמע – גיוס של בני הישיבות ובני הכוללים).

אנחנו מתקרבים ליומא דהילולא רבה של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, אשר איתא ממנו במסכת שבת, תניא רבי שמעון בן יוחי אומר, חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו (שבת קלח:), ובפרק חלק מצינו, אחז בטל את העבודה וחתם את התורה, שנאמר צור תעודה חתום תורה בלמודי וכו' (סנהדרין קג:), ופירש המהרש"א ז"ל, בטל את העבודה וחתם כו', תעודה היינו עבודה, שתעיד שהשכינה שורה בישראל, והיינו צור שקשר העבודה וחתם התורה כו', כדאמרין במדרש, שאחז סגר בתי כנסיות ומדרשות שלא ילמדו תינוקות של בית רבן תורה, ואמר אם אין גדיים אין תישים וכו', זהו חתם תורה בלימוד, דהיינו תינוקות של בית רבן שהם למודי ה' (ח"א מהרש"א).

היום (יום חמישי) פנה מבקר המדינה מתניהו אנגלמן לראש הממשלה והתריע על ליקויים חמורים במוכנות מערך הכבאות לאירועי חירום – במיוחד לקראת ימי השרב הקרובים ול'ג בעומר ואמר, "אירוע השריפה ביום הזיכרון חייב להוות קריאת השכמה", וכי אין הוא יודע כי, אם ה' לא ישמר עיר שְׁוֹא שְׁקֵד שוֹמֵר (תהלים קכז:א), הרי הם עצמם מדליקים את השריפות, ומקרא מלא היא בישעיה, כִּי הִנֵּה ה' בָּאשׁ יָבֹא וְכִסּוּפָה מִרְכַּבְתִּיו לְהָשִׁיב בַּחֲמָה אֶפֶס וְגִעְרָתוֹ בְּלִהְיוֹת אֵשׁ, כִּי בָאשׁ ה' נִשְׁפָּט וּבְחֶרְבוֹ אֵת כָּל בָּשָׂר וְרַבּוֹ חֲלָלִי ה', הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים אֶל הַגָּנוֹת אַחֵר אַחַת בְּתוֹךְ אֲכָלִי בָשָׂר הַחֲזִיר וְהַשְּׂקָן וְהַעֲכָבִיר יַחְדָּו יִסְפוּ נֶאֱמַר ה' (ישעיה סו:טו-יז), וסימק **ל'ג בעומר יומא דהילולא דרבי שמעון בן יוחאי בגימטריא כי הנה ה' באש יבוא וכסופה מרכבתיו, ובגימטריא חוק הגיוס וחוק המשרת**, באמת השלטונות לא איכפת להם כלום מן השריפות הגדולות, הרי היום (יום חמישי), שיחרר בית משפט השלום בראשון לציון את שני החשודים (מחבלים ערבים, בגיר וקטין) שנעצרו בחשד לניסיון הצתה ביער בן שמן בשבוע שעבר, וגם המשטרה החליטה לא להגיש ערר על ההחלטה, ובאמת לא התפלאתי, הרי המדיניות היא רק להתאכזר על החרדים, ולרחם על הערביים, ומקרא מלא היא במשלי וְרַחֲמֵי רָשָׁעִים אֲכַזְרִי (משלי יב:), ובמדרש קהלת, כל מי שנעשה רחמן במקום אכזרי, סוף שנעשה אכזרי במקום רחמן (קהלת רבה פ"ז כ"ד), ולכן בית משפט העליון סולח למחבלים הערביים על הצתת האש, הרי האש הוי "כוח עליון" לפי לשונם, והם צודקים – האש היא כוח העליון, אבל עליון אין פירושו בית משפט העליון, אלא פירושו 'א-ל עליון', האש היא מא-ל עליון, כי הנה ה' באש יבוא וכסופה מרכבתיו, ולב מלכים ושרים ביד ה' כדכתיב פִּלְגֵי מַיִם לֵב מִקֵּץ בִּיד ה' עַל כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יִטְנוּ (משלי כא:א), וכן גם למה שקורה כעת עם החותים בתימן, הרי שם המבצע בתימן "מבצע עיר נמלים", וכדי לנצח במלחמה צריכים לטהר את עצמו ולקיים את הפסוק, וְיִסְפוּ הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם וְאָמְרוּ מִי הָאִישׁ הַזֶּה וְיִשָּׁב יֵלֶךְ וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמָּס אֶת לֵבָב אֲחִיו כְּלָבָבוֹ (דברים כ:ח), ופירש רבי יוסי הגלילי, הירא ורך הלבב, זה המתירא מעבירות שבידו (סוטה מג.), וסימק **מבצע עיר נמלים במילוי כזה מ"ם ב"ת צד"י עי"ן עי"ן ר"ש נו"ן מ"ם למ"ד יו"ד מ"ם**, בגימטריא **לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם**, ומחכים אנחנו שזה כבר תהיה מלחמת גוג ומגוג שיסיים בגאולה השלימה, וסימק **מבצע עיר נמלים במילוי כזה מ"ם ב"ת צד"י עי"ן עי"ן ר"ש נו"ן מ"ם למ"ד יו"ד מ"ם**, בגימטריא **ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא**, שנזכה לגאולת עולם מתוך רחמים וחסדים בב"א.

מדור הדרוש

נתערב דם בהמה או דם חיה, רואין אותו כאילו הוא מים, רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם, אמר רבי יוחנן, וסנייהם מקרא אחד דרשו, ולקח מדם הפר ומדם השעיר, הדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר, רבנן סברי מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה, ורבי יהודה סבר מכאן למין במינו שאינו בטל (מנחות כב. כב.).

ונל"פ בעזשהי"ת עפ"י מה דאיתא ברבינו בחיי וזלה"ק, וכל אדם לא יהיה בזהל מועד, דרשו חז"ל במסכת יומא של ירושלמי (פ"א ה"ה), אפילו אותן שכתוב בהן (יחזקאל א:י) ודמות פניהם פני אדם, לא יהיו בזהל מועד, ומה נהדר כהן גדול במעלה הגדולה הזאת, עד שאפילו חיות הקודש מפנים לו מקום לעבודתו כדי שיכנס לפני המלך ויעבדנו ביחוד, כי מלאך ה' כבאות הוא (מלאכי ב:ז), ואותו כהן לדוקי שתיקן מבחוח והכנים מבפנים ובא מלאך וחבטו על פניו בעזרה היה, ולא היה לפני ולפנים בשעה שהוא נכנס להקטיר קטורת, וכן שנינו בדרייתא במסכת יומא פרק ראשון (יומא יט:), תנא רבי חייה, כמין קול נשמע בעזרה שבה מלאך וחבטו על פניו ונכנסו אחיו הכהנים ומלאו כעין רגל עגל בין כתפיו, שנאמר (יחזקאל א:ז) וכף רגליהם ככף רגל עגל, ואירע לו כן, מפני שלא היה מאמין לדברי חכמים שיש בה קבלה שאין לתקן מבחוח אלא מבפנים, והטעם מפני ריח הקטורת שיש לו עיקר בשעת התיקון, והוא היה רואה להתחכם כנגד הקבלה ולפיכך נענש, הקב"ה ילינו מן העונש ויגמלנו למען דקו (רבינו בחיי).

והירושלמי הנ"ל מוזכר גם בתוספות ישנים במסכת יומא, נכנס עמי ויכא עמי, בירושלמי (פ"א ה"ה) פריך, והכתיב וכל אדם לא יהיה בזהל מועד, ודרשין אפילו אותם שכתוב בהם ופניהם פני אדם, ומתיר כבוד הקב"ה היה (תוספות ישנים יומא לט:).

ובמדרש רבה, אמר ר' אבהו, וכהן גדול לא אדם היה, אלא כההוא דאמר רבי פנחס, בשעה שהיה רוח הקודש שרוי עליו, היו פניו בוערות כלפידים עליו, הה"ד (מלאכי ב:ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת וגו' (ויקרא רבה פכ"א ב.).

וכך איתא בתורת כהנים ריש פ' ויקרא, מזהל מועד, יכול מכל הבית, תלמוד לומר מעל הכפורת, אי מעל הכפורת, יכול מעל הכפורת כולה, תלמוד לומר מבין שני הכרובים דברי רבי עקיבא, אמר רבי שמעון בן עזאי, אני איני כמשיב על דברי רבי, אלא כמוסיף על דבריו, הכבוד שנאמר בו הלא את השמים ואת הארץ אני מלא,

וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לזהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם, וכל אדם לא יהיה בזהל מועד בבואו לכפר בקדש עד לאחריו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל, ויכא אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם השעיר ונתן על קרנות המזבח סביב (ויקרא טז:ז-ח).

ואף שדרשו רז"ל מכאן במסכת שבוועות שהשעיר אינו מכפר על ע"ז ג"ע ופ"ד, דתנו רבנן, וכפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו', יש לי בענין זה להביא שלש טומאות, טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים, בע"ז הוא אומר, למען טמא את מקדשי, בגילוי עריות הוא אומר, ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא טמאו בהם, בשפיכות דמים הוא אומר, ולא טמא את הארץ, יכול על ג' טומאות הללו יהא שעיר מכפר, תלמוד לומר מטומאות בני ישראל, ולא כל טומאות (שבועות ז:), ומסיק שם רבי יהודה, שמכפר רק בטומאת מקדש וקדשיו (שם שבועות ח.), וא"כ הוי אמינא דלא מהני תשובה על ג' עבירות החמורות.

אבל פירש"י ז"ל, השכן אתם בתוך טמאתם – אע"פ שהם טמאים שכינה ביניהם (רש"י), ומקורו טהור במסכת יומא, השכן אתם בתוך טמאתם, אפילו בשעת שהן טמאים שכינה עמהם (יומא נו:), ובפ"ד על התורה, וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל, הזאה זו היתה לקנח עוון העגל, שעבודה זרה מטמא כנדה, ומפשעיהם לכפר על מכירת יוסף שפשעו בו, וכשחבר בית המקדש שלא היה כפרה על עוון זה, נהרגו עשרה הרוגי מלכות וכו', ועל מכירת יוסף הנה הנביא לועק ואומר (עמוס ב:ו) על מכרם בכסף לדיק וגו' (ש"ך עה"ת).

ופירש"י ז"ל בד"ה וכפר עליו, ומה היא כפרתו, ולקח מדם הפר ומדם השעיר, מעורבין זה לתוך זה (רש"י).

ואף גם זאת מקורו טהור במסכת יומא, ולקח מדם הפר ומדם השעיר, שיהיו מעורבין זה בזה, אתה אומר שיהיו מעורבין זה בזה, או אינו אלא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו, תלמוד לומר אחת, וסתמא כרבי יאשיה (יומא זז:נח.).

ותנן במשנה מסכת מנחות, נתערב קוממא בקומץ חבירתה במנחת כהנים במנחת כהן משיח במנחת נסכים כשירה, רבי יהודה אומר במנחת כהן משיח במנחת נסכים פסולה, שזו בלילתה עבה וזו בלילתה רכה והן בולעות זו מזו, ובגמרא, תנן התם דם שנתערב במים, אם יש בו מראית דם כשר, נתערב ביין, רואין אותו כאילו הוא מים,

ראה חזתן של ישראל, להיכן גרמה לכבוד הזה, כדיכול
 לחק להיות מדבר מעל הכפרת מצין ב' הכרובים, ר' דוסא
 אומר הרי הוא אומר כי לא יראני האדם וחי, בחייהם אינם
 רואים, אבל רואים הם במיתתם, וכן הוא אומר, לפניו
 יכרעו כל יורדי עפר ונפשו לא חיה, אף חיות הקודש
 הנושאות את כסא הכבוד אינן רואות את הכבוד, אמר רבי
 שמעון, איני כמשיב על דברי רבי, אלא כמוסיף על דבריו,
 כי לא יראני האדם וחי, אף מלאכים שחייהם חיי עולם
 אינם רואים את הכבוד (ספרא ריש פ' ויקרא דיבורא דנדבה
 פרק ב' י"ב).

ועוד בש"ך על התורה, וכל אדם לא יהיה באוהל
 מועד, אמרו במדרש (פסיקתא פרשה מ"ז) וכל אדם אפילו
 המלאכים כמו שנאמר (יחזקאל א:י) ודמות פניהם פני
 אדם, לא יהיה, וטעם הדבר הוא שאין ראוי להכנס פתאום
 אפילו לביתו וכל שכן לבית חבירו וכל שכן לבית מלך, כי
 ודאי חייב מיתה, ולזה היו הפעמונים שהיה כמו נטילת
 רשות, וביום הכפורים לא היה לובש המעיל שיש בו זהב
 שהפעמונים היו זהב, או כמו שאמר במדרש (ויקרא רבה
 פכ"א, י') שאין קטיגור נעשה סניגור, או מטעם א"ל תתהדר
 לפני מלך, כדי שלא יסתכן מהמלאכים שהיו שם, לזה אמר
 וכל אדם לא יהיה אפילו המלאכים, ויתכן לזה אמרו
 במדרש (שם, י"ב) אמר רבי אבהו, הקב"ה בכבודו נכנס עמו
 ולא עמו (ש"ך עה"ת).

ומצינו במסכת סופרים, אמר רבי יהושע בן לוי
 הדא אגדתא כתוב בה, הכותבה אין לו חלק לעולם הבא,
 והדורקה מתבדר, והשומעה אינו מקבל שכר, והתני ר'
 חיינא בר פפא (דברים ה:ד) פנים בפנים דבר ה', פנים תרי,
 בפנים תרי, הא ארבעה אפיון, פנים של אימה למקרא, פנים
 בינוניות למשנה, פנים שוחקות להש"ס, פנים מסבירות
 לאגדה (מסכת סופרים פרק ט"ז משנה ב').

ובספה"ק בנין דוד פ' תולדות מלטט המסכת
 סופרים הנ"ל והוסיף, וכתב זקני בעיר דוד ז"ל (סי' תרי"ב)
 דפליגי אי לדיקים גדולים ממלאכים או מלאכים גדולים
 מלדיקים, דמאן דס"ל לדיקים גדולים ממלאכים, א"כ י"ל
 הא דכתיב כי לא יראנו האדם וחי קאי על המלאכים, אבל
 לדיקים יכולים לראות פני השכינה, א"כ אמרינן פנים
 בפנים דבר ה' עמכם כפשוטה דראו פני השכינה, ולא
 נשמע דיש ד' פנים לתורה, על כן ס"ל דאין מקבלין שכר
 על אגדה, אבל מאן דס"ל למלאכים גדולים מלדיקים, ס"ל
 דלא יראנו האדם וחי קאי על לדיקים, ועכ"ל הא דכתיב
 פנים בפנים דיש ד' פנים לתורה ומקבלין שכר על אגדה
 עכ"פח"ח (בנין דוד תולדות פ', ובמעשה רוקח פ' בשלח).

וכך כתב הרבי ר' העשיל זי"ע בספרו חנוכת
 התורה ריש פ' וישלח וזלה"ק בא"ד, לאיתא במדרש על
 הפסוק כי לא יראנו האדם וחי שני פירושים, א', דאי אפשר
 לראות השכינה ולחיות אלא ימות מיד כשרואה השכינה,
 משל לעגל כשרואה את אמו רץ אחריה כך הנשמה שהיא
 ניאזר מהשכינה כשרואה את השכינה מיד פורחת מן הגוף
 ורצה אחר השכינה, ב', שהוא לשון ציווי, רצה לומר שלא
 יראנו האדם וחי, פירוש שלא ידמו את עצמן למלאכים
 הרואים פני השכינה וחיים לעולם, להם אל תדמו,
 דלמלאכי השרת יש מעלה יתירה עליכם, ויש לומר דהשני
 פירושים פליגי בזה בפלוגתא דהני תנאי, אי אמרינן גדולים
 לדיקים יותר ממלאכי השרת או מלאכי השרת גדולים יותר
 מהלדיקים, אי אמרינן דמלאכים גדולים יותר, אם כן אסור
 ללדיק להאיץ בשכינה, ואם לדיקים גדולים יותר, אם כן
 מותר ללדיק להאיץ בשכינה (חנוכת התורה ריש פ' וישלח).

ואיתא בריש מסכת כתובות, דרש בר קפרא,
 גדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאילו
 במעשה שמים וארץ כתיב – אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה
 שמים, ואילו במעשה ידיהם של לדיקים כתיב – מכון
 לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כוננו ידיך, השיב בבלי אחד
 ור' חייא שמו – ויבטת ידיו ילרו, ידו כתיב (כתובות ה:),
 ולפי"ז אי אמרינן דיש אם למסורת, א"כ גדולים מעשה
 לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, אבל אי נימא דיש אם
 למקרא, א"כ גדולים מלאכים יותר מהלדיקים.

ואיתא בספר כסף נבחר פ' בראשית וזלה"ק, ותמן
 תנינן במס' פסחים (ק"ט), מאי דכתיב וידי אדם מתחת
 כנפיהם (יחזקאל א:ח) – וידו כתיב, מלמד שידו של הקב"ה
 פרושה מתחת כנפי החיות לקבל את השבים, וא"כ אם
 הולכים בתר הכתיבה, ודאי מוכח דהקב"ה מקבל שבים
 ותשובה מועלת, אבל אי הולכין בתר הקריאה, אם כן קרינן
 וידי אדם – דקאי על המלאכים, ואין להוכיח דהקב"ה
 מקבל שבים (כסף נבחר פ' בראשית).

ואיתא בספר תוספות יו"כ מצעל כפות תמרים,
 לפרש את הגמרא (יומא פו:), אמר ריש לקיש גדולה תשובה
 שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלוקיך,
 רבי יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כפי גירסת העין יעקב),
 והביא מספר תאווה לעינים שכתב לפרש דפליגי אם מהני
 תשובה לעבודה זרה וכפירה בעיקר ע"כ, ועל זה דרשו
 דורשי ראשונות (שלה"ק מס' יומא) בפסוק תשב אנוש עד
 דכא, **דכא** אותיות **דס כפירה** אישיות, ואי אמרינן עד ולא
 עד בכלל, אז אינו מועיל תשובה על הג' העבירות הנ"ל,
 אבל אי אמרינן עד ועד בכלל, אז מועיל תשובה על כל
 העבירות אפילו על עון של ע"ז, והנה המחלוקת אי

אמרינו עד ועד בכלל או לא, תלוי במחלוקות אי דברה תורה כלשון בני אדם, לכתב המחבר ראובן הוליא שטר חוב על שמעון שזמנו חמישה בניסן, ושמעון הוליא שובר שנכתב בחמישה בניסן כתוב בו שמחל ראובן לשמעון כל תביעות שהיו עליו עד אותו היום, ראובן גובה שטרו, דבלשון העולם עד ולא עד בכלל (שו"ע חו"מ סימן מ"ג סעיף כ"ז).

ובגמרא בסנהדרין תניא איש איש, מה תלמוד לומר איש איש, לרבות בת טומטום ואנדרוגינוס, אשר יקלל את אביו ואת אמו, אין לי אלא אביו ואמו, אביו שלא אמו, אמו שלא אביו מניין, תלמוד לומר אביו ואמו קלל, אביו קלל, אמו קלל, דברי רבי יאשיה, רבי יונתן אומר, משמע שניהן כאחד ומשמע אחד ואחד בפני עצמו, עד שיפרט לך הכתוב יחדיו, מנא ליה, נפקא ליה מומקלל אביו ואמו מות יומת, ואידך, הוא מיבעי ליה לרבות בת טומטום ואנדרוגינוס, ותיפוק ליה מאיש איש, דברה תורה כלשון בני אדם (סנהדרין פה:), א"כ ר' יונתן ס"ל לחלק לא כריך קרא, ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם, אבל ר' יאשיה ס"ל לחלק כריך קרא, ס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם.

ואיתא בספר פרשת דרכים (דרך הקודש דרך ט') אי ארץ ישראל מוחזקת לנו מאבותינו או לא, תלוי אי לחלק כריך קרא או לא, כי אברהם אבינו נלטווה קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, ואברהם אבינו הלך בה רק לארכה ולא לרחבה, ולמ"ד הליכה קונה – אי אמרינו לחלק לא כריך קרא – שפיר קנה אברהם אבינו ע"ה את ארץ ישראל (פרשת דרכים דרוש א', ועיין בספר בנין דוד פ' ויחי אות כ"ו).

ואיתא בספר בנין דוד כפ' וישב וזלה"ק, לכן ביקש יעקב לישב בשלוה, דסבר דהגלות אינו מתחיל משנולד יאחזק דכתיב בארץ לא להם, וארץ ישראל מוחזקת מאברהם אבינו ע"ה ומקרי להם, והנה הקדמונים הקשו איך מוכרו השבטים את יוסף, הא כתיב גונב נפש ומכרו וכו', וכתוב ביד אבישלום לתרץ דהרי אחז"ל (סנהדרין פה:) דגונב נפש ומכרו ועדיין הגנב ברשותו פטור, והרי מכרו את יוסף בשכס, דסברו דארץ ישראל מוחזקת מאברהם אבינו ע"ה ושכס מוחזקת מאבותינו ליוסף עיי"ש, וזה שאמר בקש יעקב לישב בשלוה, דסבר דארץ ישראל מוחזקת כנ"ל, וע"כ מכרו השבטים את יוסף, וזהו שקפץ עליו רוגזו של יוסף (בנין דוד פ' וישב סי' ט"ז, פ' ויחי סי' מ"ח).

ומאינו בכתבי האיריז"ל שער הפסוקים פ' ויאל וזלה"ק, כנודע שעשרת השבטים כולם נתעברו בעשרה

הרוגי מלכות לכפר עון מכירת יוסף עצמו (שער הפסוקים פ' ויצא), ומקורו טהור בזוהר חדש וזלה"ק, עשרה סבי קטולי מלכות אתענשו על מכירת יוסף (זוהר חדש מדרש רות [דפוס ישן פט:]), מובא ברקאנטי ריש פ' וישב, ובמדרש שוחר טוב על משלי, אמר רבי יהושע בן לוי, לא נמשכו עשרה הרוגי מלכות אלא בחטא מכירתו של יוסף (מדרש שוחר טוב משלי פרק א'), וכיון שנענשו על מכירת יוסף, א"כ ארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, ושכס אינה ברשות, ואין להם אמתלא של גונב נפש ומכרו ועדיין הגנב ברשותו פטור, ולפיכך לאחר זמן נפקד עליהם החטא מכירת יוסף בעשרה הרוגי מלכות.

והיאך שאמר הכתוב וכפר על הקדש וכו', השכן אתם בתוך עמאתם, ואפילו כאשר חטאו יס השרתה השכינה ביניהם, א"כ מהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, לפיכך כתב הש"ך על התורה, וכפר על הקודש מטומאות בני ישראל, הזאה זו היתה לקנח עוון העגל, שעבודה זרה מטמא כנדה, וכיון דמהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, א"כ אמרינו עד ועד בכלל, ולא דברה תורה כלשון בני אדם, ולחלק כריך קרא, וארץ ישראל אינה מוחזקת לנו מאבותינו, ושכס לא היתה מוחזקת, ואין אמתלא על מכירת יוסף דגונב נפש ומכרו ועדיין הגנב ברשותו פטור, לפיכך כתב הש"ך עה"ת ומפשיהם לכפר על מכירת יוסף שפשעו בו, דהא חזינו דכשחבר בית המקדש ולא היה כפרה על עוון זה, נהרגו עשרה הרוגי מלכות, וכיון דמהני תשובה אפילו על עבירות החמורות ביותר, א"כ דרשינן וידו כתיב זה ידו של הקב"ה שפרוסה תחת כנפי החיות לקבל שבים, ויש אם למסורת, וא"כ דרשינן נמי ויבשת ידו כתיב, וגדולים מעשה לדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, וא"כ לא יראני האדם וחי קאי על מלאכים, אבל לדיקים יכולים להתהפך להיות כולו קודש וכולו רוחני אפילו יותר ממלאכים, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, וכל אדם לא יהיה צאהל מועד צבאו לכפר בקדש עד לאתו וכו', ודרשינן אפילו מלאך, אבל הכהן הגדול בשעה שהיה רוח הקודש שרוי עליו, היו פניו בוערות כלפידים עליו והיה במדרגה גבוה יותר מן מלאך שנקרא אדם, וכיון דלחלק כריך קרא, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב, ויאל אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם השעיר וכו', ודרשינן שהיו מעורבין זה לתוך זה, והדבר ידוע שדמו של פר מרובה מדמו של שעיר, ומכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה, כי לחלק כריך קרא.